

mgr Janusz Kobylarz¹⁾

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej i produkcja sprzedana budownictwa w okresie styczeń-październik 2015 roku

DOI: 10.15199/33.2015.12.27

W październiku 2015 r. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowana na terenie kraju w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 5,2% niższym niż w roku poprzednim (wobec spadku w poprzednim miesiącu o 2,5% i o 1,0% w październiku 2014 r.). Obserwowany od maja 2015 r. spadek, w skali roku, sprzedaży robót budowlanych o charakterze inwestycyjnym pogłębił się i wyniósł w październiku 11,2% przy jednoczesnym, notowanym od marca, wzroście o 5,8% sprzedaży robót o charakterze remontowym. Zmniejszenie produkcji odnotowano we wszystkich działach budownictwa, przy czym w przedsiębiorstwach specjalizujących się we wznoszeniu budynków – o 7,3%, w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 6,2%, a w wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 0,2%. W porównaniu z wrześniem 2015 r. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej była o 4,2% wyższa, o czym zdecydowały lepsze wyniki przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 21,1%). Spadek zrealizowanych robót odnotowano w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 3,2%, oraz w wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – o 2,9%. Po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ogółem w październiku 2015 r. obniżyła się o 1,6% w porównaniu z miesiącem poprzednim i o 2,3% w stosunku do października 2014 r. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowana w okresie styczeń – październik 2015 r. była o 3,5% większa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, kiedy notowano wzrost na analogicznym poziomie. Wzrost produkcji odnotowano we wszystkich działach działalności budowlanej, przy czym w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 6,3%, w podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności są roboty budowlane specjalistyczne – o 3,4%, a w zajmujących się głównie budową budynków – o 0,8%. W porównaniu z okresem styczeń – październik 2014 r. wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej dotyczył robót o charakterze remontowym – o 13,3% przy spadku robót inwestycyjnych o 1,7%.

Dynamikę (w cenach stałych) i strukturę (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób przedstawiono w tabeli 1.

Produkcja sprzedana budownictwa (tabela 2) – obejmująca przychody z działalności budowlanej i niebudowlanej, tj. ze sprzedaży wyrobów własnej produkcji, robót i usług – zrealizowana w okresie styczeń – październik 2015 r. przez przedsiębiorstwa budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób była o 2,0% wyższa (w cenach bieżących) niż przed rokiem (w okresie styczeń – październik 2014 r. wyższa o 6,7%). Wzrost zrealizowanej sprzedaży odnotowano w dziesięciu województwach, największy w przedsiębiorstwach z siedzibą na terenie województwa łódzkiego – o 12,8% (przed rokiem wzrost o 10,2%), lubuskiego – o 10,5% (wzrost o 5,3% w 2014 r.) i zachodniopomorskiego – o 10,2% (wobec poziomu w 2014 r. analogicznego jak w 2013 r.). Przedsiębiorstwa budowlane mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego odnotowały wzrost przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług o 2,2%, wobec wzrostu o 10,3% przed rokiem. Wzrostowi przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych (o 5,9%, wobec spadku o 7,8% w okresie styczeń – październik 2014 r.). Odnotowano go we wszystkich województwach, poza łódzkim, na terenie którego firmy bu-

Tabela 1. Dynamika (w cenach stałych) i struktura w (w cenach bieżących) sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.		2014 r.	
	X	I – X	X	I – X	I – X	
	analogiczny okres poprzedniego roku = 100				struktura [%]	
Ogółem	99,0	103,5	94,8	103,5	100,0	100,0
Roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym	97,2	101,8	88,8	98,3	61,6	64,9
remontowym	102,5	106,9	105,8	113,3	38,4	35,1
Budowa budynków	97,3	96,7	92,7	100,8	34,5	35,5
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	98,3	107,5	93,8	106,3	38,2	37,4
Roboty budowlane specjalistyczne	103,1	108,3	99,8	103,4	27,3	27,1

¹⁾ Główny Urząd Statystyczny; e-mail: j.kobylarz@stat.gov.pl

Tabela 2. Produkcja sprzedana i przeciętne zatrudnienie w budownictwie w okresie styczeń–październik 2015 roku

Województwa	Produkcja sprzedana		Przeciętne zatrudnienie	
	[mln zł]	I-X 2014=100	[tys.]	I-X 2014=100
Polska	142 938,3	102,0	384	94,1
dolnośląskie	9 094,3	93,5	26	94,1
kujawsko-pomorskie	4 903,7	94,4	19	89,1
lubelskie	3 326,6	91,8	15	87,1
lubuskie	1 669,8	110,5	6	96,7
łódzkie	6 748,4	112,8	19	100,0
małopolskie	12 221,5	103,4	37	97,2
mazowieckie	44 121,5	102,2	81	94,7
opolskie	2 592,5	105,1	8	97,2
podkarpackie	5 036,8	104,5	18	93,4
podlaskie	3 964,2	99,2	9	93,8
pomorskie	8 848,1	104,3	26	97,4
śląskie	15 288,5	95,9	54	93,0
świętokrzyskie	3 565,3	97,9	10	91,6
warmińsko-mazurskie	2 642,3	105,1	11	91,7
wielkopolskie	14 900,0	110,0	36	94,6
zachodniopomorskie	4 014,9	110,2	11	89,8

dowlane odnotowały analogiczny poziom zatrudnienia jak w 2014 r. (wobec spadku przed rokiem o 8,8%). Największy spadek zaobserwowano w firmach mających siedzibę na terenie województw: lubelskiego – o 12,9% (wobec spadku o 7,5% w okresie styczeń – październik 2014 r.), kujawsko-pomorskiego – o 10,9% (wobec spadku o 5,8% przed rokiem) oraz zachodniopomorskiego – o 10,2% (wobec spadku 6,4%). Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach budowlanych z siedzibą na terenie województwa mazowieckiego było o 5,3% niższe niż w okresie styczeń – październik 2014 r., wobec spadku przed rokiem o 8,0%.

Od września 2015 r. przedsiębiorcy budowlani formułowali coraz bardziej pesymistyczne opinie na temat koniunktury, ale oceny z listopada były mniej niekorzystne od zgłaszanych w analogicznym miesiącu poprzednich czterech lat. **W listopadzie** diagnozy oraz prognozy portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym oraz sytuacji finansowej były bardziej negatywne od formułowanych w poprzednim miesiącu. Firmy sygnalizowały możliwość bardziej znaczącego od planowanego w październiku zwiększenia skali redukcji zatrudnienia oraz zapowiadały zbliżony do prognozowanego w ubiegłym miesiącu spadek cen robót budowlano-montażowych. Nadal raportowano wzrost opóźnień płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Spośród badanych podmiotów 23,1% (przed rokiem 20,7%) planowało prowadzenie prac budowlano-montażowych za granicą. Listopad był czwartym z kolei miesiącem, w którym dyrektorzy tych przedsiębiorstw spodziewali się spadku portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynkach zagranicznych. W listopadzie 2015 r. 4,1% przedsiębiorców deklaroowało, że nie napotyka **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (3,9% przed rokiem). Po kilkuletnim okresie stopniowego wzrostu odczuwania przez przedsiębiorców ograniczeń działalności wynikających z kosztów zatrudnienia (61,2% w listopadzie 2015 r., 62,6% przed rokiem),

wysokich obciążeń na rzecz budżetu (42,1% w listopadzie 2015 r., 40,8% w analogicznym miesiącu poprzedniego roku) oraz niejasnych i niespójnych przepisów prawnych (31,5% w listopadzie 2015 r., 30,1% przed rokiem), w ostatnich kilkunastu miesiącach oceny dotyczące tych barier nie zmieniają się w znaczącym stopniu. Od 2013 r. systematycznie rośnie odczuwalność bariery związanej z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (22,3% w listopadzie 2015 r., 18,5% w analogicznym miesiącu poprzedniego roku), natomiast spada – barier związanych z konkurencją na rynku (54,2% w listopadzie 2015 r., 57,2% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (34,5% w listopadzie 2015 r., 37,4% w analogicznym miesiącu poprzedniego roku) oraz niedostatecznym popytem (32,1% w listopadzie 2015 r., 32,2% przed rokiem). W ciągu ostatnich dwóch lat zwiększało się stopniowo wykorzystanie mocy produkcyjnych i w listopadzie 2015 r. kształtowało się na poziomie 78,9% (79,0% w analogicznym miesiącu poprzedniego roku), przy czym 16,0% przedsiębiorstw budowlanych oceniło swoje moce produkcyjne jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w najbliższych miesiącach portfela zamówień, 73,3% jako wystarczające, a 10,7% jako zbyt małe.

W okresie **styczeń – wrzesień 2015 r. sytuacja finansowa** przedsiębiorstw budowlanych, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, prowadzących księgi rachunkowe była lepsza niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wyższe niż przed rokiem wyniki finansowe brutto i netto odpowiednio 2715,3 mln zł wobec 2022,5 mln zł i 2222,6 mln zł wobec 1581,0 mln zł uzyskały podmioty specjalizujące się w budowie budynków oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, natomiast w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi wyniki te były niższe. Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach budowlanych ogółem poprawił się w porównaniu z notowanym w okresie styczeń – wrzesień 2014 r. (96,2% wobec 97,1%). Przedsiębiorstwa wykazały lepszy wskaźnik rentowności ze sprzedaży (3,5% wobec 2,6% przed rokiem) oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto (3,9% wobec 2,9%) i netto (3,2% wobec 2,3%). Wzrósł w skali roku wskaźnik płynności finansowej I stopnia – do 37,4% (z 33,9%) oraz II stopnia – do 106,2% (ze 101,3%). Zwiększył się także udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw budowlanych – do 73,4% (z 69,2% przed rokiem) oraz udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności ogółu badanych przedsiębiorstw budowlanych – do 85,6% (z 83,5%). W okresie **styczeń – wrzesień 2015 r. nakłady inwestycyjne** w przedsiębiorstwach budowlanych, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, prowadzących księgi rachunkowe były (w cenach bieżących) znacznie wyższe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (o 52,5% wobec wzrostu o 6,2% przed rokiem). Zwiększyła się liczba nowo rozpoczętych inwestycji – o 26,9% oraz ich wartość kosztorysowa (w cenach bieżących) – o 66,0% (po wzroście o odpowiednio 84,7% i 8,0% przed rokiem).

Przyjęto do druku 05.12.2015 r.